

Šošovica jedlá (*Lens esculenta* L.) mladé rastlinky

ŠOŠOVICA JEDLÁ – *Lens esculenta* L.

Šošovica je veľmi kvalitná strukovina, ktorá sa pestuje výhradne pre potravinárske účely. Má vysoký obsah kvalitných bielkovín, vysoký obsah vitamínov B a C, minerálnych látok, najmenej hrubej vlákniny. Na kŕmne účely sa využíva odpad po čistení a slama, ktorá je z hľadiska kŕmnej hodnoty najcennejšia zo všetkých strukovín.

Biologická charakteristika

Je to jednoročná jarná strukovina s najslabšie vyvinutým koreňovým systémom. Stonka je mierne poliehavá, 0,2 - 0,6 m vysoká, na priereze štvorhranná, ryhovaná, v spodnej časti sa veľmi rozkonáruje. Listy sú párnoperovité s úponkou, oválne, podlhovastooválne až čiarkovité, na povrchu hladké alebo ochlpené. Súkvetie je stravec, vytvorený z 2-4 kvetov. Kvety sú drobné, biele, modrofialové, samoopelivé. Struk je sploštený, takmer kosoštvorcový, obsahuje 1 - 3 semená diskovitého tvaru. Semená sú buď jednofarebné (olivovozelené, svetlo alebo tmavohnedé, tmavomodré, čierne) alebo s kresbou. Obsah dusíkatých látok v semenách je 22 - 28 %, v slame okolo 4 %. Odrody šošovice jedlej (podľa LRO z roku 2003): Lenka, Nelka, Renka.

Nároky na prostredie

Šošovica je náročná na **teplo**, preto sa môže pestovať len v teplých oblastiach (priemerná ročná teplota 8 - 9 °C). Semená klíčia pri teplote 4 - 5 °C, vzídené rastliny vydržia i teploty -5 °C.

Ročný **úhrn zrážok** 500 - 600 mm. Vyžaduje **pôdy** vzdušné, ľahšie, piesočnato-hlinité alebo hlinitopiesočnaté, dobre zásobené vápnikom (pH 7 - 7,5).

Technológia pestovania

Vhodnou predplodinou sú hnojené okopaniny, kukurica na siláž, olejniny. Najčastejšie sa zaraďuje medzi dve obilniny do 3. trati po hnojenej okopanine. Dôležité je, aby predplodina zanechala nezaburinenú pôdu, pretože šošovica má veľmi pomalý počiatkový rast a slabo konkuruje burinám. Po sebe sa môže pestovať za 4 - 5 rokov. Prípravu pôdy vykonávame ako pri ostatných jarných strukovinách. Hnojíme nižšími dávkami dusíka (10 - 30 kg.ha⁻¹). Dávky fosforečných a draselných hnojív sú nasledovné: 25 - 40 kg.ha⁻¹ P, 70 - 120 kg.ha⁻¹ K. Nedostatok vápnika v pôde môže byť príčinou nízkych úrod, preto je vhodná aplikácia hnojív k predplodine alebo na jeseň mletým vápnom.

Sejba

Zdravé, morené a inokulované osivo (ak nebola šošovica dlhší čas pestovaná na danom pozemku) sejeme skoro na jar pri teplote pôdy 5 - 6 °C, najneskôr do konca marca. Sejeme do riadkov 125 - 250 mm, do 30 - 40 mm hĺbky, pri počte klíčivých semien 200 - 300 na m², t.j. 80 - 140 kg.ha⁻¹. Po sejbe ihneď bránime v smere riadkov, valcujeme, prísušok rozrušíme bránením. Buriny ničíme najmä herbicídmi.

Zber

Odporúčame delený zber, začiatok kosenia porastu pri vlhkosti semena 25 – 35 %, t. j. v čase, keď dolné 2/3 strukov sú zrelé. Zberáme a mlátime pri vlhkosti semena 17 %. Priamy kombajnový zber je vhodný najmä v rovinných oblastiach, pri nerovnomerne dozrievajúcich a zaburinených porastoch po vykonaní desikácie.